

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izbija vsako sredo.
Narodni list:
za celo leto Din 20—
za pol leta " 15—
za izposojnino
za celo leto Din 10—
Iskanje po tarifu. — Pis-
manim upražanjem naj
se priloži znamke za od-
govor. — Ne frankirana
plačila se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vlija,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži-
se v Ljubljani. Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Janez Kalan:

Če bi se mogli najti? . . .

V zadnji številki sem rekel, da sem do-
bil pred oči tudi program bivše Slovenske
kmetijske stranke. In reči moram, da mu ni-
mam veliko ugovarjati, ali nič. In program je
merodajen za stranko — ali zdaj: za »pokret«.
Seveda praksa tudi; a program je podlaga
prakse.

Kot duhovnika me zanima stališče do ve-
re. O tem govori 7. točka programa: »Stran-
ka bo varovala verski čut slovenskega ljud-
stva«. To je povedano kratko, a vendar pove-
dano je. Na podlagi tega se da z Vami go-
voriti. Točka 16. pa celo ugodno govori kakor
za učiteljski tako za duhovniški stan. In do-
čim točka 17. izraža željo, naj se uradnik kar
najmanj vmešava v strankarsko politiko, se
od duhovnika to ne zahteva.

Politika! Oh, ta nesrečna politika! »Ne-
srečna« dvakrat. Prvič je politika neprijetna,
sitna zadeva, in vendar je brez vsake politike
v sedajšnjih normalnih razmerah težko živeti.
(Imam v mislih razmere pred letošnjim 6. ja-
nuarjem in čas, ko se take razmere spet po-
vrnejo.) Politika je kakor smola. Sitna stvar,
pa se je skoro znebiti ne moreš! — Drugič
še bolj nesrečna, ker nas tako razdvaja. Na
Slovenskem prav posebno. Tudi drugod so
stranke, a pristaši raznih strank si niso tako
nasprotni, kakor med Slovenci. Pri nas se je
politika zajedla globoko v vse življenje, noter
do zadnje špranjice. Vse se je presojalo sko-
ro le po politiki, oziroma po strankah. Če si
naš pristaš, si dober; če nisi naš, nisi za rabo.
Vse stranke so v tem šle predaleč.

Povedati moram, da je bivša Slovenska
ljudska stranka — ne sicer po imenu, pač pa
po načelih katoliška — preveč gledala samo
na to, da je bil kdo njen pristaš, a premalo
na to, kako živi. Sicer nobena stranka ne
more ljudi od sebe odbijati; zato tudi »ka-
toliška« stranka ne more nikomur reči: Ti
ne hodiš v cerkev, torej tudi ne smeš z nami
voliti! Vsaka stranka hrepeni po moči, zato
ji je vsak glas dober. A preveč se je gledalo
samo na to, premalo pa na življenje. Krščan-
sko življenje je stopilo preveč v ozadje pred
strankarstvom. To smo grajali že v Sušteršič-
čevi dobi, a se je v novejši dobi po vojni spet
vteplot. Za stranko je seveda vsak glas do-
ber; pred Bogom pa, kaj pomaga, če je kdo
»klerikal«, živi pa ne, kakor cerkev zahteva!
O takem velja: »Ne vsak, ki pravi Gospod,
Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak
kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebe-
siah, tisti je, ki pojde v nebeško kraljestvo«.
Seveda ljudje smo vsi, podvrženi slabostim,
če smo še tako katoliški. A če se na »katoliški
podlagi« godijo nerodnosti, je to pohujšanje,
hujše kakor če se godi od kake druge strani.
To daje povod, da se oni, ki so zunaj stran-
ke, spotikajo nad »klerikalizmom«.

Povem Vam, da mi tudi pri katoliškem
društvenem življenju marsikaj ni všeč. Preveč
se gleda samo na vnanost, da so ljudje »na-
ši«, a veliko premalo na čednostno življenje
in gojitev resnične pobožnosti. Z društvu je

veliko truda, za versko življenje pa v primeri
s tem trudom malo sadu. Kakšna je razlika,
če priredi pohujšljivo igro liberalno, ali če jo
priredi katoliško društvo? Zadnje je še veli-
ko slabše od prvega. Ali če se popiva ali po-
nočuje na liberalni ali katoliški »podlagi«?
Ker sem te reči že pogostokrat grajal, a ostal
vedno glas vpijočega v puščavi — pametni
so mi že pritrjevali, ostalo je pa vse pri sta-
rem — zato moram enkrat javno povedati.

Papež pa s svojo »katoliško akcijo« hoče
le gojitev verskega življenja: da bi ljudje kr-
ščansko živeli in se zveličali. Ne more pa za-
dostokrat poudarili, da mora biti pri tem vsa-
ka politika strogo izključena

Ne vem, kako v Vaših krogih mislite o
»katoliški akciji«. V Domoljubu sem enkrat
bral, da ste pisali proti nji — če res — od
druge strani sem pa slišal, da so se ponudili
pristaši Vašega pokreta, da so pripravljeni
sodelovati pri nji. Ne morem o tem imeti trd-
ne sodbe, rečem pa to: **Katoliška akcija je**
mogoče tista pot, po kateri bi se morda dalo
pri nas javno, posebno katoliško življenje,
nekoliko depolitizirati. Kar bi bilo na vso
moč želeli. Več krščanskega življenja, pa
manj politike!

Ako kmetijski pokret — kakor slišim in
kar me zelo veseli — ni obrnjen proti cer-
kvi, kot smo mislili, potem Vam bi jaz dal en
dober svet . . . Toda ne, ne smem vsega na-
enkrat povedati! Saj sem začel ravnokar pi-
sati knjižico »Mir vam, Slovenci,« kjer se bom
s strankarskimi razmerami na Slovenskem
nadbodnje pečal in iskal sredstev za njih
ozdravljenje. Ko bo knjižica čez nekaj me-

secev izšla, bi prosil, da bi jo hoteli pregle-
dati.

Danes rečem samo tole: Ko bi bilo na
Slovenskem na kak drug način preskrbljeno,
da se čuvajo v politiki pravice cerkve, mislim,
da smem reči, da bi duhovniki, vsaj v večjem
delu, radi prepustili politiko drugim. Saj
smem povedati, kar mi je pred nekaj tedni
rekel prav moder prijatelj: Duhovniki so po-
litike siti. . . . Rad verjamem. Saj nam dru-
gega dela ne manjka. Politika sama na sebi
ni naš poklic. Pečati se moramo z njo v toli-
ko, v kolikor sega na versko polje, in ker
mislimo, da smo pravice vere in cerkve ču-
vati dolžni. Če pa to drugi storijo, če se to
zgodí brez nas, no, toliko bolje!

Morda je tukaj tista meja ali točka, na
kateri se snidemo in najdemo.

Da bi bil kak duhovnik kmetiskemu gi-
banju samemu nasproten, tega si ne morem
misliti. Zakaj neki? Kdo bi si ne želel, da je
kmetijski stan na trdnih nogah? Duhovnik z
žalostjo gleda, če kmetijska posestva propada-
jo. Stebri se rušijo. Z žalostjo gleda, kako se
kmetovanje vedno bolj opušča, kako kmet-
ski sinovi in hčere kmetijsko delo vedno manj
cenijo, kako vse proč beži s kmetov v mesta
in tovarne. Saj ima v kmetijski hiši vera še
vedno svoj najvarnejši kotiček, cerkev naj-
boljšo oporo. Če nam kmet propade, bo joj
za vse!

Zato pa tudi za ugled, za veljavo, za
utrditev in okrepitev kmetijskega stanu vse,
vse, kar moremo storiti!

Naj živi slovenski kmet! Naj živi in cveti
slovenska vas!

Oj, lušno je res na deželi,
kjer hišca na samem stoji,
okol' so pa travničk' zeleni,
to mene najbolj veseli!

Ogromen pomen zakona za pospeševanje kme- tijstva.

Izmed vseh postav, ki jih je izdala seda-
nja vlada po 6. januarju, je za kmeta brez
dvoma najvažnejši zakon o pospeševanju kme-
tijstva. Ta zakon ni važen le zaradi tehničnega
napredka poljedelstva, ampak še bolj važen je
zato, ker polaga tudi vodstvo vseh poslov, ki
jih ta zakon omenja, v kmečke roke.

Postava določa, da morajo do srede me-
seca decembra izvoliti vsi občinski zastopi iz
svoje srede 3—5 mož, ki naj tvorijo »občinski
kmetijski odbor«. Obenem pa pravi postava,
naj bodo v te odbore izvoljeni možje, »ki mo-
rajo biti v čim bližjem razmerju s kmetijstvom
in kolikor je le mogoče strokovno izšolani«
(§ 51). To se pravi po domače, da naj pridejo
v občinske kmetijske odbore v prvi vrsti le
kmetje sami, torej ne advokati, učitelji ali ča-
snikarji itd., čeprav tudi ti žive na kmetih,
ampak kmetje.

Ta določba je silno važna. Iz kmetijskih
občinskih odborov je treba namreč sestaviti

»okrajne kmetijske odbore«, okrajni kmetij-
ski odbori pa izvolijo iz svoje srede »oblastni«
ali »banovinski kmetijski odbor«, ki bo za
vsako banovino vrhovna oblast za pospeševa-
nje kmetijstva. Ministrstvo za kmetijstvo si je
pridržalo le kontrolo nad delovanjem oblast-
nih oziroma banovinskih odborov.

Če bodo torej v kmečkih občinah kmetje
pametni in zavedni, bodo izvolili v občinski
kmetijski odbor same kmete. Če bodo pa v
občinske kmetijske odbore izvoljeni sami
kmetje, bodo seveda tudi v okrajnih in v
oblastnih (banovinskih) odborih sedeli samo
kmetje, tako da bodo tudi z denarjem, ki je
določen za kmetijske odbore — in tega bo v
Dravski banovini precej! — odločevali in go-
spodarili le kmetje sami! To pa je za kmete
velikanske važnosti!

Postava določa, da mora vsaka občina do-
ločiti za občinski kmetijski sklad vsaj 10 pro-
centov svojega rednega proračuna, oblast (ba-

novina) pa vsaj 15 procentov. V Dravski banovini je okoli 1000 občin. Če vzamemo, da znašajo občinski proračuni povprečno le po 50.000 Din na leto, bo morala torej vsaka občina odmeriti vsaj 5000 Din letno v kmetijski sklad. Vseh tisoč občin bo torej dalo 1000 × 5000 Din ali 5 milijonov Din. Oba oblastna proračuna pa sta znašala okoli 150 milijonov Din. Od te svote znaša 15 procentov skoraj 23 milijonov Din. V kmetijske sklade se pa stekajo še drugi dohodki, n. pr. takse od živinskih potnih listov itd. Lahko torej rečemo, da se bo nabralo v vse kmetijske sklade nad 30 milijonov Din na leto in s tem denarjem bodo lahko razpolagali in gospodarili samo kmetje, če se bodo zavedali važnosti volitev v občinske kmetijske odbore.

Preteklo nedeljo smo brali v časopisih, da bodo dobili novi bani nekake »banovinske sosvete«, ki bodo pomožni organi banov v gospodarskih zadevah, zlasti glede vporabe banovinskih proračunov. Člane teh sosvetov bo imenoval vladar na predlog ministra za notranje zadeve in bana. Oblastni ali banovinski kmetijski odbor pa je posebna korporacija, ki nima z banovinskim sosvetom nič opraviti. Če bi torej tudi v banovinskem sosvetu sedeli sami nasprotniki kmetijstva (kar se pa ne bo zgodilo), bodo kmetje vseeno morali dobiti iz banovinskega proračuna vsaj 15 procentov cele vsote, in o porabi te svote bo odločal banovinski kmetijski odbor in ne banovinski sosvet.

Zato pa je največje važnosti, da pridejo v banovinski kmetijski odbor samo kmetje in sicer pametni, zavedni in modri kmetje. To pa se bo zgodilo, če bodo že v občinski kmetijske odbore prišli samo kmetje, kajti iz občinskih kmetijskih odbornikov bodo izvoljeni v okrajni in oblastni (banovinski) kmetijski odborniki!

Postava o pospeševanju kmetijstva daje torej kmetom veliko moč v roke in samo stvar kmetov je, če jo hočejo izrabiti! Stvar je na kratko taka: Če hočejo v kmečkih občinah, kjer imajo večino kmetje v občinskih zastopih, kmečki odborniki izvoliti v občinske kmetijske odbore kmete, bodo gospodarili na celi črti s kmečkim denarjem za pospeševanje kmetijstva kmetje; če bodo pa v kmečkih občinah kmečki zastopniki volili v občinske kmetijske odbore proti izrečnemu nasvetu zakona rajši advokate ali trgovce itd., ki so srečni lastniki več ali manj parcel v občini, čeprav ne živijo od kmetije, pa s kmečkim denarjem za pospeševanje kmetijstva ne bodo gospodarili kmetje, ampak po stari navadi — drugi!!

Zakon o pospeševanju kmetijstva pa za kmete ni važen le zaradi razpolaganja s kmečkimi milijoni, ampak ima za kmete tudi velikansko moralno in vzgojno vrednost.

Kakor vsi vemo, je bila doslej pri nas navada, da je vse pričakovalo pomoči in rešitve edino-le od zgoraj. Kdo ne pozna tistega večnega stokanja: »Oh, ko bi le oblast kaj dala — oh, pa če bi država kaj dala in če bi Bog dal in če bi škof in papež dal?« Nikdar pa ni bila med nami živa zavest, da »oblast« ali »država« ne more nič dati nikomur, če na davkih ne dobi v blagajno, kar zahtevajo ljudje iz blagajne! Posledica tega je bila, da se je pri nas skoraj vse javno življenje sukalo le okoli »podpor«, nikdar pa ni nihče pomislil na to, da morajo kmetje sami v obliki davkov dajati v javno blagajno toliko, kolikor hočejo dobiti »podpor«.

Novi zakon pa ima to velikansko prednost, da jasno pove, koliko mora dati vsaka občina, (t. j. davkoplačevalci vsake občine) v kmetijski občinski in oblastni (banovinski) in državni sklad. Kmetje si torej lahko v vsaki občini že naprej izračunajo, koliko bodo lahko »zahtevali«, t. j. s koliko denarja bodo razpolagali. Vedeli pa bodo tudi, da ves ta denar ni nobena beraška »podpora«, ampak da je to njihov denar, do katerega imajo samo oni

pravico! Ta okolnost je silno velikega politično-vzgojnega pomena! Zakon hoče na ta način reči kmetom: Kolikor boste skupaj zložili denarja sami, toliko ga boste imeli in samo s tem bodo gospodarili kmetijski odbori!

Kmetijski odbori, od občinskega pa gori do banovinskega, bodo pa tudi sijajna upravna šola za kmete. Jedro vsega javnega (»političnega«) življenja je namreč samo uprava javnega denarja ali gospodarstvo z javnim denarjem. Vse drugo, kar se še nabira v »javnem življenju«, je postranskega pomena. Do najnovejšega časa pa kmetje niso imeli nikjer prave priložnosti, da bi videli na svoje oči in se naučili razumevati, kaj se to pravi: javna uprava. Nekaj malega so pač videli v občinskem gospodarstvu, naprej pa že ni šlo, ker so povsod zavzemali vsa važna upravna mesta večinoma »šolani ljudje«. Novi zakon o pospe-

ševanju kmetijstva pa šolanim ljudem (strokovnjakom) ne daje več kot le posvetovalno pravico — odločitev pa je pridržana kmetom! Seveda le tedaj, če bodo kmetje tako pametni, da bodo izbrali že v občinske kmetijske odbore le kmete!

Mi smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo vse svoje prijatelje na kmetih na ogromno važnost novega zakona o pospeševanju kmetijstva. Posebno še občinske odbornike in župane, kajti v njihovih rokah je odločitev, kdo bo gospodaril z milijoni kmečkega denarja. Kar si bodo izbrali — to bodo imeli! Zato pa je treba premisliti dobro vse, dokler je čas, da ne bo pozneje brezplodnega stokanja in praznih pritožb. Mi smo storili in bomo storili svojo dolžnost — upamo, da se bodo tudi kmetje zavedali važnosti odločitve!

Pospeševanje kmetijstva.

Dne 19. oktobra je bil objavljen v »Uradnem listu Dravske banovine« zakon o pospeševanju kmetijstva, ki je dobil s to objavo obvezno moč. Zakon posega prav globoko v kmečko gospodarstvo in v kmečko življenje sploh in pa tudi v javno, zlasti občinsko upravo. Zato bo prav, če se seznanijo z vsebino tega zakona vsi kmetje, zlasti pa občinski odborniki in župani, ker bo treba nekatere točke tega zakona upoštevati že v občinskih proračunih za prihodnje leto, da ne bo pozneje kakih težav in sitnosti.

Kdo izvršuje zakon o pospeševanju kmetijstva?

Najvažnejše vprašanje je: Kdo je določen za izvršitev zakona o pospeševanju kmetijstva?

Na to vprašanje odgovarjajo §§ 51 do 61 zakona. V teh paragrafi se imenujejo kot izvrševalci tega zakona 1.) občinski kmetijski odbori, 2.) okrajni (sreski) kmetijski odbori in 3.) oblastni (sedaj bržkone banovinski) kmetijski odbor.

A.) OBČINSKI KMETIJSKI ODBORI. — SESTAVA ODBORA.

Paragraf 51 zakona o pospeševanju kmetijstva pravi: Najdalje v 2 mesecih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo (torej do 19. decembra t. l., ker je bil zakon uveljavljen z objavo dne 19. oktobra t. l.), je treba izvoliti izmed vsakega občinskega ali mestnega zastopa, odnosno izmed korporacije, ki ga nadomešča (n. pr. sosvet, op. ur.), odbor iz treh do pet oseb in dva namestnika, ki morajo biti v čim bližjem razmerju s kmetijstvom in kolikor le mogoče strokovno izšolani. V ta občinski kmetijski odbor spada še po en zastopnik vsake kmetijske zadruge uprave, obstoječe v okolišju (v območju) občine, ali kakšne kmetijske družbe kot posvetovalni član. Okrajni (srezki) kmetijski referent ima pravico prisostvovati vsaki seji občinskega kmetijskega odbora; če pa zahteva odbor po srezkem načelniku (okrajnem glavarju), mora prihajati na seje, da poda odboru strokovne informacije. V tem primeru trpi eventualne stroške občinski kmetijski sklad (o tem bomo govorili kasneje, op. ured.).

P ravice in dolžnosti občinskega kmetijskega odbora.

Pravice in dolžnosti občinskega kmetijskega odbora določata § 52 in § 53.

Paragraf 52 se glasi:

»Občinski kmetijski odbor si izvoli predsednika in njegovega namestnika. Predsednik sklicuje odbor 1.) ali po potrebi, 2.) najmanj na dvakrat na leto in 3.) na zahtevo dveh članov odbora.

Sklepi se stvarjajo z večino glasov ter se vpisujejo v zapisnik, ki ga vodi zapisnikar.

Zapisnikarja imenuje predsedujoči član. Zapisnikar ni da bi moral biti član odbora.

Paragraf 53 pa določa:

»Občinski kmetijski odbor sestavi vsako leto proračunski predlog občinskega kmetijskega sklada za občinski zastop (o kmetijskem skladu govorimo kasneje, op. ur.). Razpravlja o vseh vprašanih kmetijskega značaja, ki se mu zde prikladna za razpravo ali glede katerih se zahteva od višjega oblastva mnenje ali sklep odbora. Po svojih sklepih sme podajati predloge občinskim zastopom ali okrajnim kmetijskim odborom. Taki predlogi se morajo postavljati na dnevni red prve prihodnje seje občinskega zastopa (odnosno okrajnega kmetijskega odbora). Občinski kmetijski odbor se sme obračati s predlogi tudi na višja oblastva, če se nanašajo na širši okoliš kot je občinski. Posebna dolžnost občinskega kmetijskega odbora je, dajati občinskemu načelniku (županstvu) strokovne podlage za ratarsko (kmetijsko) statistiko.

B.) OKRAJNI (SREZKI) KMETIJSKI ODBORI. — SESTAVA.

Paragraf 54 določa:

»V okrajni (srezki) kmetijski odbor izvoli vsak občinski kmetijski odbor po enega člana in enega namestnika.«

Vseh članov pa ne sme biti v okrajnem kmet. odboru več ko 20! Kjer pa ima okraj več ko 20 občin, določa paragraf 54 naslednje:

»Kjer bi presegalo število članov okrajnega kmetijskega odbora po tej izvolitvi 20 članov, tam mora pristojni organ oblastne samouprave (sedaj bržkone ban, op. ur.) grupirati občine po številu prebivalstva tako, da izvoli več občin skupno enega odbornika in da jih je potem vseh skupaj 20.«

Razen tega sme poslati vsaka zveza kmetijskih združnih naprav ali kmetijskih družb, ki imajo na ozemlju okraja (sreza) vsaj 5 zadrug, po enega zastopnika kot posvetovalnega člana.

Odbor izvoli predsednika, katerega nadomešča, kadar je odsoten, najstarejši član odbora. Okrajni kmetijski referent je poročevalec odbora.

Odbor se sestaja redno po dvakrat na leto; mora pa se sklicati izredno vselej, kadar zahtevajo to odborniki iz 2 občin s pismeno vlogo, v kateri označijo predmet, ki žele o njem posvetovanja. Če ne bi sklical predsednik redne ali izredne seje niti na poziv srezkega načelnika (okrajnega glavarja), stori to srezki načelnik.

Srezki načelnik prisostvuje vsaki seji okrajnega kmetijskega odbora.

Sklepi so pravnoveljavni, če prisostvuje seji vsaj tretjina vseh občinskih odposlancev;

stvarjajo se z večino glasov in v zapisnik jih vpisuje zapisnikar, ki ga določi predsednik.

Če se zdi srezkemu načelniku sklep škodljiv za kmetijstvo ali za obče koristi, mora ustaviti njegovo izvršitev in zahtevati odločbo vel. župana (bana).

Sklepi se priobčujejo pisмено vsem občinskim poglavarstvom (županstvom) zaradi izvedbe in velikemu županu (banu).

Nezadovoljne občine se smejo pritožiti na pristojnega vel. župana (bana), ki odloči dokončno.

Pravice in dolžnosti okrajnega kmetijskega odbora.

Pravice in dolžnosti okrajnega kmetijskega odbora določa § 55, ki pravi:

»Okrajnemu kmetijskemu odboru je razpravljati o vseh vprašanih kmetijskega značaja v območju okraja, zlasti o onih predlogih občinskih kmetijskih odborov, ki se mu pošiljajo (ti predlogi morajo biti postavljeni na dnevni red prve prihodnje seje, op. ur.).

Odbor mora sestaviti na prvem zasedanju, ki se mora vršiti najkasneje v treh mesecih, ko stopi ta zakon v veljavo, načelni program o pospeševanju kmetijstva v svojem območju.

Vpoštevajoč in uvažujoč ta program mora sestaviti odbor vsako leto proračun za skupne okrajne naprave v pravičnem razmerju po § 47, poslednjem odstavku (glej spodaj poglavje o dohodkih, op. ur.).

Okrajni kmetijski odbor mora skrbeti ne samo za naloge, ki mu jih odreja ta zakon, ampak v obče za povzdigo materialne kulture prebivalstva v vsakem pogledu in za izboljšanje življenja na kmetih.

C.) OBLASTNI KMETIJSKI ODBOR.

V §§ 57, 58 in 59 govori zakon o »oblastnih« kmetijskih odborih, bržkone zato, ker so bile takrat, ko je bil zakon podpisan — 6. septembra t. l. — v veljavi še oblasti. Ker smo pa z zakonom z dne 3. oktobra t. l. dobili banovine in okrožne inšpektorate, bo treba šele določiti, ali naj prevzamejo dolžnosti »oblastnih« kmetijskih odborov banovine same, ali pa bodo »oblastni« kmetijski odbori tudi v inšpektoratih (pri nas v Mariboru). Mi naštevamo določbe zakona v njegovi prvotni obliki, kakor je objavljen v »Uradnem listu«.

Paragraf 57 pravi:

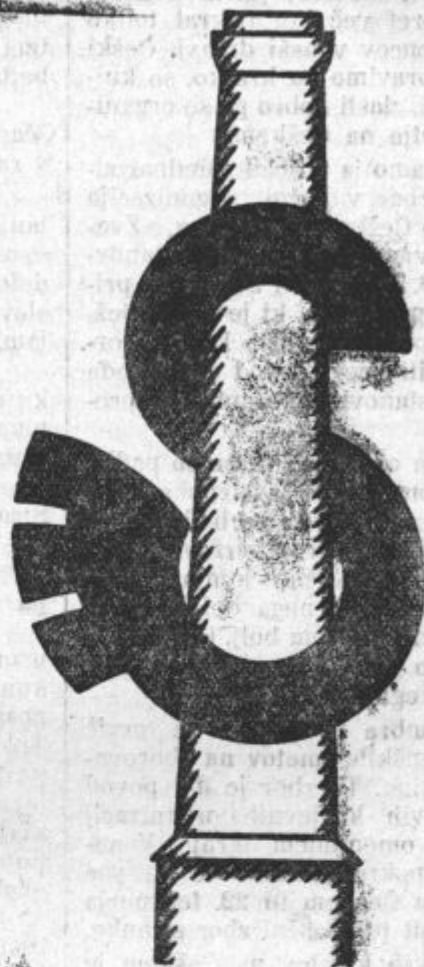
»Vsak okrajni (srezki) kmetijski odbor izvoli izmed sebe v oblastni kmetijski odbor največ dva člana in enega namestnika. Temu odboru predseduje vrhovni predstavnik oblastne samouprave (ban ali okrožni inšpektor; predsednika torej ne volijo člani, kakor v občinskih in okrajnih kmetijskih odborih, op. ur.); oblastni (banski) kmetijski referent pa je njegov poročevalec. Seji oblastnega kmetijskega odbora prisostvuje veliki župan (ban); poleg tega prisostvujejo sejam po potrebi tudi vsi strokovni organi kmetijske, veterinarske in gozdarske stroke, ki so nameščeni pri oblasti (banski upravi). Enega izmed njih imenuje predsednik za zapisnikarja. Odbor se sestaja vsaj po dvakrat na leto; mora pa se sklicati, če zahtevajo to zastopniki vsaj treh okrajev (srezov) s pisмено vlogo, v kateri označijo predmet, ki žele o njem posvetovanja. Sklepi so pravoveljavni, če prisostvuje seji vsaj tretjina vseh okrajnih (srezkih) odposlancev. Sklepi se stvarjajo z večino glasov in v zapisnik jih vpisuje zapisnikar.

Če se zdi velikemu županu (banu, inšpektorju) sklep oblastnega kmetijskega odbora škodljiv za kmetijstvo ali za obče koristi, mora ustaviti njegovo izvršitev in zahtevati odločbo ministra za poljedelstvo. Sklepi se priobčujejo pisмено vsem srezkim načelništvom (okrajnim glavarstvom) in ministru za poljedelstvo. Zoper sklepe se sme vložiti pritožba na ministra za poljedelstvo, ki odloča dokončno.

Paragraf 58 pravi: »Kjer je na sedežu županije (banovine, inšpektorata?) vsaj 15 za-

Med 7 prednostmi ena :

Schichtov izdelek!!

To dobro ime in velika izbira med najboljšimi sirovinami jamčita, da je v vsakem poedinem kosu enako izborna

Schichtovo Terpentinovo Milo

drug kakšne zveze kmetijskih zadrug, ustanovljenih po zakonskih predpisih, ali vsaj 15 podružnic kakšne osrednje kmetijske družbe ali kakšno društvo agronomov, tam imajo te organizacije pravico poslati v oblastni kmetijski odbor po dva člana s posvetovalnim glasom.

Delokrog oblastnega kmetijskega odbora.

Paragraf 59 določa:

»Oblastnemu kmetijskemu odboru je razpravljati o vseh vprašanih kmetijskega značaja v oblastnem območju, zlasti o predlogih, občinskih in srezkih kmetijskih odborov, ki se mu podado. Na prvem zasedanju, ki se mora vršiti najkasneje v 4 mesecih od dne, ko stopi

ta zakon v veljavo, mora izdelati načelni program o pospeševanju kmetijstva v svojem območju. V programu je treba označiti najnujnejša dela, ki bi res najhitreje pospešila poedine grane in celokupnost kmetijstva v oblasti. Ta program je treba predložiti v odobritev ministru za poljedelstvo po velikem županu (banu, inšpektorju). Vpoštevajoč in sistematično izvajajoč ta program, mora sestaviti odbor vsako leto proračun prejemkov in izdatkov oblastnega kmetijskega sklada ter ga predložiti v odobritev ministru za poljedelstvo po velikem županu (banu).

Oblastni kmetijski odbor se mora brigati ne samo za sklepe, ki mu jih odreja ta zakon, ampak vobče za povzdigo materialne kulture in izboljševanja življenja na kmetih.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Nemški kmetje na Češkem.

Na Češkem živi poleg Čehov in Slovakov tudi mnogo Nemcev. Nemcev je na Češkem nad 3 milijone, torej več kot trikrat toliko kakor je nas Slovencev v naši državi. Češki Nemci, kakor jim pravimo na kratko, so kulturno visoko razviti, zlasti dobro pa so organizirani nemški kmetje na Češkem.

Kakor posnemamo iz poročil »Mednarodnega agrarnega biroa« v Pragi, organizacija nemških kmetov na Češkem še ni stara. »Zveza nemških kmetov na Češkem« je ustanovljena šele leta 1918. Ustanovili so jo pod pritiskom vojnega gospodarstva, ki je kmete težko zadelo. O ustanovitvi posebne kmečke organizacije so govorili sicer že med vojno, toda vojne razmere so ustanovitev organizacije preprečile.

Vse zapreke za organizacijo pa so padle, ko se je l. 1918. zlomila stara avstrijska monarhija. Takrat je izgledalo, da se bodo dobro organizirani delavci polastili vse državne moči in povsod vpeljali socialistično-komunistično vladno. Proti navalu združenega delavstva je bilo treba nekaj ukreniti, tem bolj, ker je bilo tedanje meščanstvo popolnoma brez političnega in gospodarskega pravca.

Dne 15. novembra l. 1918 so se prvič zbrali zaupniki nemških kmetov na zborovanje v Böhmisch-Leipa. Ta zbor je dal povod za ustanovitev prvih krajevnih organizacij nemških kmetov v omenjenem okraju. V nekaj tednih se je pokret razširil že na vse nemško ozemlje na Češkem in 22. februarja l. 1919 se je že vršil prvi občni zbor stranke.

Stranka nemških kmetov na Češkem je organizirana po občinah in okrajih. Temelj je povsod krajevna organizacija, te organizacije pa so združene v okrajno organizacijo. Okrajne organizacije so združene v okrožja. Okrožij je 15.

V Šleziji je tudi veliko število nemških kmetov. Tam pa se je začela stranka organizirati šele leta 1925., dograjena pa je bila organizacija šele lansko leto.

Pri zadnjih volitvah je dobila stranka 14 mandatov za državni zbor, in 8 mandatov v senatu. Glasov je dobila 571.000.

Za organizacijo so važna okrajna in okrožna tajništva. Posle vsake pisarne vodi plačan tajnik, ki gre ljudem vedno na roko, zlasti v občevanju z uradi. Tajniki so obenem stalni poročevalci stranke, tako da so poslanci stranke vedno točno obveščeni o položaju doma.

Takoj po svoji ustanovitvi si je stranka ustanovila tudi svoj dnevnik »Deutsche Landpost«, poleg tega pa vzdržuje še 8 tednikov.

Program stranke poudarja predvsem važnost kmečkega stanu za državo. Kolikor več ljudi potrebuje industrija, toliko važnejši je kmečki stan kot izvor novih delovnih moči. Kmečki stan je glavni producent, obenem pa tudi najvažnejši potrošač vseh industrijskih izdelkov.

Kmečka stranka pa ne zastopa le interesov poljedelcev, ampak interese vseh ljudi, ki so navežani na zemljo in na kmete. Zato ima v svoji sredi tudi male kmečke rokodelce, bajtarje in posle.

Stranka je narodna, stoji na stališču krščanske vere in zastopa konservativno načelo v razvoju družbe.

Zveza nemških kmetov stoji glede izvajanja državne moči na stališču, naj država opusti vse, kar ne spada neobhodno v njen delokrog in naj prepusti velik del javnih poslov samoupravam in stanovskim korporacijam.

Glede vrednosti gospodarstva stoji stranka na stališču, da gospodarstvo ni samo sebi namen, ampak naj bo le sredstvo za pospeševanje kulturnih ciljev. Surov materializem in mehaniziranje življenja stranka odklanja. Stranka tudi odklanja načelo, naj se država udeležuje kot gospodar, ampak stoji na stališču, naj bo vse gospodarstvo privatno. Podpira pa stranka z vso močjo zdravo združništvo.

Državna gospodarska politika naj bo usmerjena tako, da se ohrani ravnotežje med kmetijstvom in industrijo. Vsako protežiranje posameznih pridobitnih panog naj odpade. Takoj po vojni se je pojavila velika neenakost med kmetijstvom in med industrijo, ker je industrija uživala visoko carinsko zaščito, ki je povzročila ogromno zadolžitev kmetov. Zato se zavzema kmečka stranka za popolno enakopravnost obeh pridobitnih panog.

V celotnem gospodarstvu zavzema kmetijstvo posebno stališče, ker producira vso hrano in vse surovine. Poleg tega gospodari kmet z vso zemljo, ki je temelj države. Z ozirom na to dejstvo je treba posebno varovati male in srednje kmete. Tvorbo veleposestev stranka odklanja, ker morejo zadruge s svojim delom dosegati iste uspehe kot velika gospodarstva. Zato se stranka zavzema za pravično agrarno reformo.

Glede razdelitve davkov se je stranka vedno zavzemala za to, da se prevelik in predrag centralizem v upravi omeji in da se datjave pravično razdele. Zemlja ne sme biti preobložena z davki.

Posebno važnost polaga kmečka stranka na ureditev kredita za kmete.

Veliko važnost ima Zveza nemških kmetov na Češkem v narodnem oziru.

Kjer zaradi silnih nasprotij med Nemci in Čehi pred leti na kakšen sporazum niti za misliti ni bilo, tam so nemški kmetje zastavili vse svoje moči in so v sodelovanju s sosedno češko kmečko stranko dosegli lepe uspehe. Danes obe stranki sodelujeta v vladi in praksa je pokazala, da so ravno stanovski zastopi tista moč, ki narode združujejo. Sodelovanje obeh stanovskih strank je omogočilo ureditev državnih financ in ureditev davčne zakonodaje, obenem pa ureditev državnega proračuna, kar je za vse gospodarstvo največje važnosti.

livna skupnost 17, nemški socialni demokrati 20 (17), Poljaki in Židje 4, nemški nacionalci 7 (10), češki narodni socialisti 32 (28), češki socialni demokrati 39 (29), liga proti vezanim listam 3, narodni demokrati 15 (13), češka ljudska stranka 25 (31), kmečka stranka 46 (45), češka obrtna stranka 12 (13), nemški krščanski socialci 14 (13), slovaška ljudska stranka 17 (23), nemški narodni socialisti 8 (7).

DOPISI.

Iz škofjeloške okolice: 25. t. m. se je vršila v Stariloki obdukcija ponesrečenega mesarskega vajenca L. Logandra iz Pevna na zahtevo državnega pravdnika. — Članek gosp. Kalana, o naših izseljencih je sprejela vsa javnost z vidnim odobravanjem. Boljše je, da se grade tovarne doma, če tudi s tujim kapitalom, kakor pa, da hodi naše delavstvo na tuje in služi tujim kapitalom. Saj v industrijskih krogih lahko prodajajo kmetje svoje pridelke. Saj vidimo, kako je bilo na Gorenjskem, ko še ni bilo industrije in le slabo obiskana letovišča. — Ker se nam zopet bliža zima, bi želeli, da bi Kmetiski list izhajal na 12 straneh. Pa naj se temu primerno poviša naročnina. Saj je Kmetiski list najcenejši tednik. — Senko Franc.

Slov. Bistrica, 26. okt. Na pobudo »Kmetijske podružnice« v Slov. Bistrici, se je dne 20. t. m. ustanovil stalni šolski odbor za kmetško nadaljevalno šolo v Slov. Bistrici. Načelnik je g. Jakob Vercaj, župan in posestnik v Sp. Novi vasi, podnačelnik gosp. Franc Obersne, župan in posestnik v Šentovcu. Vodstvo te šole se je poverilo ravnatelju tukajšnje meščanske šole g. Melhioru Rismalu. Sklenilo se je, da se bode vršilo vpisovanje dne 1. novembra od 8. do 12. ure v ravnateljski pisarni meščanske šole. Ker je ta šola za naš kmetški stan zelo velike važnosti in ker razpolaga šola s prvovrstnimi učiteljskimi močmi in ima vsa potrebna učila in priprave, se pričakuje, da bode obisk te šole mnogoštevilen, kar se sklepa iz zanimanja naše kmetške mladine, katera uvideva potrebo kmetške izobrazbe.

Črešnice pri Frankolovem. Dne 25. oktobra 1929 je umrl Gašper Krajnc. Ranjki je bil dolgoletni odbornik občine Bezovica, cerkveni ključar pri farni cerkvi v Črešnicah ter agilni član načelstva »Kmečke hranilnice in posojilnice« na Frankolovem. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Tedenski koledar.

- 3. novembra, nedelja: Hubert.
- 4. novembra, ponedeljek: Karol B.
- 5. novembra, torek: Emerik.
- 6. novembra, sreda: Lenart.
- 7. novembra, četrtek: Engelbert.
- 8. novembra, petek: Bogomir.
- 9. novembra, sobota: Teodor.

Sejmi:

- 4. novembra: Višnja gora, Preska, St. Jernej, Pišce, Konjice, St. Pavel, Braslovče.
- 5. novembra: Krško.
- 6. novembra: Kropa, Velike Lašče, Mengeš, Vrhnika, Jesenice na Gor., Brežice, Rečica, Sv. Lenart v Slov. gor., Nova cerkev, Selnica ob Dravi, Sv. Vid pri Ptuj, Peklo, Zabukovje.
- 9. novembra: St. Vid pri Stični, Ponikva.

»KMETIJSKA MATICA«

Knjige Kmetijske Matice so deloma že gotove, deloma bodo v najkrajšem času. Naročniki, ki so se ali sami ali potem poverjenikov priglasili, bodo dobili knjige v drugi polovici meseca novembra. Ker še nekateri poverjeniki niso vrnili nabiralnih pol, jih tem potem ponovno naprošamo, naj to čimprej store. Knjige Kmetijske Matice bodo prav lep dar našemu kmetu.

Volitve na Čehoslovaškem.

Izid volitev na Čehoslovaškem. V nedeljo 27. oktobra t. l. so se vršile na Čehoslovaškem državnozbornske volitve. Volitve so pokazale, da bo Češkoslovaška kmečka stranka ostala še vedno prva stranka v državi in da bo ona obdržala vodstvo vlade in države. Kmečka stranka je pri zadnjih volitvah napredovala za nad 100.000 glasov. Stranke so dobile: Češkoslovaška kmečka stranka 1.104.000 glasov in 46 poslancev, komunisti so dobili 752.737 glasov, madžarski socialci 257.438, nemška kmečka zveza in delavsko združenje 393.299, nemški socialni demokrati 506.204, Poljaki in Židi 102.694, nemški nacionalci 183.866, češki narodni socialisti 767 tisoč 503, češki socialni demokrati 970.000.

liga Stříbrny 71.565, narodni demokrati 359 tisoč 759, češka ljudska stranka 623.555, agrarna stranka 1.104.956, češka obrtna stranka 290.757, nemški kršč. soc. 347.929, Hlinkova stranka 425.097, nemški narodni socialisti 204.590 glasov.

Od čeških strank so agrarci pridobili 132.000 glasov, socialni demokrati 338.000, narodni socialisti 60.000, narodni demokrati 75.000 in obrtna stranka 4.000; izgubili pa so: komunisti 181.000, češka ljudska stranka 68 tisoč in Hlinkova stranka 85.000.

Od 300 državnih poslancev je med posamezne stranke razdeljenih takole (v oklepajih staro stanje): komunisti 31 (prej 41), združene madžarske stranke 10 (10), nemška vo-

NOVICE.

Novi člani vrhovnega zakonodajnega odbora. Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih stvari general Peter Živkovič je podpisal sklep, s katerim razrešuje člane vrhovnega zakonodajnega sveta dr. Josipa Šilovića, bana savske banovine, Gjorgja Nestorovića, bana moravske banovine, in Dako Popovića, bana dunavske banovine. Z istim sklepom so na njihovo mesto imenovani za člane vrhovnega zakonodajnega sveta gg. Metod Dolenc, profesor vseučilišča v Ljubljani, dr. Prvoslav Grisogono, bivši minister, in dr. Slavko Šečerov, bivši minister.

Franjo Šuklje — 80-letnik. Graščak s Kamna g. Franjo Šuklje, eden izmed vodečih slovenskih politikov v zadnjem četrletju preteklega stoletja, je obhajal 24. oktobra svojo osemdesetletnico. Po končani srednji šoli je študiral za profesorja in kot tak služboval v Gorici, Novem mestu, Ljubljani in Dunajskem Novem mestu. Kot politik je bil že 1883 izvoljen v ljubljanski občinski svet in isto leto tudi v Kranjski deželni zbor. Dvanajst let je bil državni poslanec na Dunaju in deželni glavar kranjski od l. 1908 do 1911, ko je prevzel to mesto pokojni dr. Iv. Šusteršič. Doba Šukljetevega javnega delovanja je izpolnjena z naintenzivnejšim gospodarskim delom na bivšem Kranjskem. Vodovodi, ceste, mostovi in dolenska železnica, zgrajeni v tej dobi, so glavna zasluga Franca Šukljeta.

† Alfonz Mencinger. V ljubljanski bolnici je umrl v sredo 23. oktobra t. l. posestnik in gostilničar iz Boh. Bistrice, Alfonz Mencinger. Pokojni je bil dolga leta član glavnega odbora Kmetijske družbe, član načelstva Ekonoma, osrednje gospodarske zadruge v Ljubljani, in je sploh vse svoje delo osredotočil za gospodarski napredek slovenskega kmeta. V Boh. Bistrici je osnoval gospodarsko poslovalnico ter nabavljal kmetom razne kmetijske potrebščine in umetna gnojila in nazadnje ustvaril že davno željeno in potrebno »Osred-

njo sirarsko zadrugo v Bohinju«, v kateri je bilo včlanjenih večina sirarskih zadrug na Gorenjskem. Osebnost je bil izredno dobre narave, pomagal vsakomur, če je le mogel in je vsled tega tudi užival ugled in spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali in z njim sodelovali. Njegova prezgodnja smrt je usekala veliko vrzel med našimi kmetjskimi delavci in bo težko nadomestljiv pri vseh funkcijah, ki jih je zavzemal. Njegovo truplo so prepeljali v petek 25. oktobra t. l. v Boh. Bistrico in ga položili v domači grudi k večnemu počitku. Mir njegovi duši, sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Iz notarske službe. Notar v Metliki g. Ivo Bakovnik je bil razrešen službe v Metliki in nastopi notarsko službo v Kranju 30. t. m.

Maribor dobil okrožni inšpektorat. Na osnovi zakona o imenu in razdelitvi naše kraljevine na devet banovin je minister za notranje zadeve s posebno uredbo določil 22 okrožnih inšpektoratov, med drugimi tudi v Mariboru. Za okrožnega inšpektorja je imenovan bivši mariborski veliki župan dr. Schaubach.

Poravnava pri Slavenski banki potrjena. Nedavno se je vršil občni zbor upnikov Slavenske banke, ki je sprejel 22% poravnavo z banko. Proti temu sklepu je bilo vloženi sedem pritožb in se vsled tega poravnava ni mogla izvrševati. Upniškemu odboru se je med tem posrečilo pregovoriti pritožnike, da so rekurze umaknili in sodišče bo sedaj sklenjeno poravnavo potrdilo, na kar se bo pričelo takoj z izplačevanjem.

Smrt pod vlakom. V bližini šišenske železniške postaje nad Ljubljano je povozil gorenjski vlak vlakovodja Franca Dobrovoljca in ga popolnoma razmesaril. Kako je prišel nesrečni vlakovodja pod vlak, niso mogli ugotoviti.

Poljak na Dunaju. Znani strokovni učitelj Poljšak, ki je zdravil dalj časa v Celju raka in na to v Mariboru pod kontrolo zdravnikov, je odšel že letošnjo spomlad na Dunaj

in tam ustanovil z dr. Aschnerjem posebno zdravilišče za na raku obolele ljudi. Te dni poročajo listi, da se mu je posrečilo ozdraviti nekega Šveda, ki je imel cela prsa napačena od raka in so vsi zdravniki nad njegovim ozdravljenjem obupali. Kot zadnje sredstvo je poskusil še pri Poljšaku in res tudi ozdravel.

Slovaška pesem v Ljubljani. Pretekli teden je prispelo v Ljubljano slovaško učiteljsko pevsko društvo, ki je dalo v unionski dvorani koncert najlepših slovaških pesmi.

Požar. Pretekli teden je nastal požar v drvarnici uglednega posestnika in župana iz Vogelj pri Šenčurju g. Franc Mola. Ogenj se je hitro razširil na 43 m dolge pode in šupo, v kateri je pogorelo 35 voz sena in par vagonov krompirja. Le veliki požrtvovalnosti gasilcev iz Trboj, Cerkelj, Šenčurja in drugih se je zahvaliti, da se ni požar razširil na polovico vasi in da so obvarovali tudi hleve in hišo župana Mola. Najhuje je prizadet župan vsled tega, ker mu je pogorelo prav vse seno in nima kaj pokladati živini. Celokupno škodo so cenili na 150.000 dinarjev, a zavarovalnina znaša le 45.000. Dobra kmetjska sreča bodo prihitela nesrečnemu pogorelcu na pomoč s krmo za živino.

Tatovi koles na delu. Dne 23. t. m. se je vračal iz Konjic Jakob Kresnik, čev. mojster na Frankolovem, ter je šel med potjo v gostilno Planinc, kolo je pa pustil zunaj in na kolesu še usnja za 2000 Din. Tat je odpeljal kolo in usnje.

Požar. Na Polzeli je zgorelo dne 25. t. m. pri g. Antonu Mešiču, županu in bivšemu oblastnemu poslancu, gospodarsko poslopje. Zažgal je neki slaboumež, ki je bil pred kratkim izpuščen iz bolnice. Škoda se ceni preko 300.000 Din. Zavarovalnina krije le četrtino.

Z noži so se. In rezultat? Eden v grobu, druge pa več ali manj oklane čaka ječa. Kdo je kriv? Mcšt. V nedeljo 20. t. m. je prišel Franc Tifolt iz Drenja nad Sotesko okrog 6.

PODLISTEK

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Zaroka na St. Domingu.

(Nadaljevanje.)

Medtem se je vrnila Tončka z večerjo, ki jo je bila v kuhinji pripravila. Ko je pogrnjala mizo, je s pogledom na tujca šaljivo vprašala starko: »No mati, recite no, ali si je gospod že kaj opomogel po strahu, ki ga je bil obšel pred vrati? Ali se je prepričal, da ga ne čaka ne meč ne strup in da zamorca Hanga ni doma?« — Mati je vzdihnila in rekla: »Pregovor pravi, da se opečeni ognja boji. Gospod bi bil nespametno ravnal, ako bi se bil prej drznil iti v hišo, dokler se ni prepričal o rodu, h kakršnem spadajo njeni prebivalci.« — Deklica se je vstopila pred mater in ji pripovedovala, kako je držala svetilko tako, da bi ji s svojim polnim žarom obsevala obraz. »Toda njegova domišljija,« je rekla, »je bila čisto polna črncev in zamorcev. In da mu je tudi odprla vrata dama iz Pariza ali Marseille-a, bi jo bil on gotovo smatral za zamorko.« — Tujec jo je rahlo objel krog pasu in v zadregi dejal, kako ga je klobuk, ki ga je imela na glavi, oviral, da ji ni mogel videti v obraz. »Če bi ti bil mogoč gledati v oči kakor zdaj,« je dejal in jo vroče prižel nase, »bi rad pil s teboj iz zastrupljene čaše, pa najsi bi tudi bilo vse ostalo črno na tebi.« — Pri teh besedah je zardel, a mati ga je silila, naj sede. Tončka je nato sedla kraj njega za mizo. Podprla si je obraz z dlanmi in ogledovala njegovo obličje, medtem ko je tujec jedel. Prišlec jo je vprašal, koliko je stara in kako se ime-

nuje njeno rojstno mesto. Nato je povzela mati in rekla, da je Tončka spočela in rodila pred petnajstimi leti v Parizu. Potovala je bila v Evropo s soprogo gospoda Villeneuvekega, svojega prejšnjega gospodarja. Pripomnila je še, da jo je bil sicer vzel za svojo zamorec Komar, ki se je pozneje omožila z njim, da pa je njen oče pravzaprav bogat marseilleski trgovec po imenu Bertrand. Tončka se tudi piše po njem Bertrand. — Tončka ga je vprašala, da-li pozna kakega takšnega gospoda v Franciji. Tujec je odvrnil: »Ne!« Dežela je prevelika. Za časa svojega kratkega bivanja tamkaj, preden se je bil vkrcal za v Zapadno Indijo, pa ni naletel na nikogar s tem imenom. Stara je pripomnila, da gospoda Bertranda po precej zanesljivih vesteh, ki jih je prejela, ni več v Franciji. Njegov častihlepni in kvišku hrepeneči duh ni mogel strpeti v meščanskem delokrogu. Ob izbruhu revolucije se je bil zapletel v javne posle in leta 1795. odšel s francoskim poslaništvom na turški dvor. »Kolikor vem, se do te ure še ni vrnil.« Tujec je prijel Tončko za roko in ji smehljaje rekel, da je v tem primeru vendar bogato in imenitno dekle. Bodril jo je, naj uveljavi svoje pravice. Nadeja se lahko, da pride nekoč ob očetovi strani v sijajnejše razmere, nego sedaj živi v njih! — »Teško,« je pripomnila stara v pritaženi nevolji. »Ko sem v Parizu bila v drugem stanu, je gospod Bertrand pred sodiščem zatajil očetovsko tega otroka, ker se je sramoval mlade in bogate neveste, ki se je hotel poročiti z njo. Bil je tako nesramen, da je vpričo mene zaprisegel, česar mu ne bom nikdar pozabila. Od jeze sem radi tega dobila vročico, malo pozneje pa še šestdeset udarcev z bičem, ki mi jih je dal naštetih gospod Villeneuveški, zbog česar še do tega dne boleham

za sušico!« — Tončka, ki je zamišljeno uprla glavo v dlan, je vprašala tujca, kdo da je, od kod prihaja in kam gre. Po kratki zadregi, v kakršno ga je spravilo srdito govorjenje starkino, je odvrnil, da prihaja iz trdnjave Dauphin z družino gospoda Strömlija, svojega strica. V hosti na gorah, da jo je pustil v varstvu svojih dveh mladih bratrancev pri galebem ribniku. Na dekletovo prošnjo je pripovedoval več prizorov iz pobune, ki je bila izbruhnila v mestu tamkaj: Kako se je okrog polnoči, ko je vse spalo, začel pokolj črnih na belokožce. Kako je imel vodja zamorcev, stotnik pri francoskem pionirskem oddelku, toliko zlobe da je dal takoj zapaliti vse ladje v pristanišču, s čimer je belopoltim preprečil beg v Evropo. Kako je imela obitelj komaj tliko časa, da se je z nekaj bore imetja otela pred mestna vrata in kako ji spričo tega, ker je pobuna izbruhnila po vseh krajih ob morju naenkrat, ni preostajalo nič drugega, nego s pomočjo dveh mul, ki so jih iztaknili, kar navprek skozi vso deželico kreniti na pot v Port au Prince, ki se je, zavarovan z močno francosko vojsko, edini še ustavljal rastoči moči zamorcev. — Tončka je vprašala, s čim so se tamkaj belopoliti tako csvoražili. — Tujec je v zadregi odvrnil, da se je to zgodilo zaradi odnošajev sploh, v kakršnih so belokožci kot gospodarji otoka bili napram črnem, in ki si jih — po pravici pvedano — niti ne drzne zagovarjati. Vendar so bili že ti odnošaji že več stoletij takšni. Bes svobode, kot se je polotil vseh teh naselbin, je nagnal kreolce in zamorce, da stro verige, ki so jih tiščale, in se zaradi nebroj graje vrednih krivic, ki so jih pretrpeli od nekaterih ničvrednih belokožcev, maščujejo nad belim plemenom. (Nadaljevanje prihodnjič.)

ure s svojimi tovariši v Meniško vas, kjer so stali sredi vasi na cesti: Ivan Kraker, Janez in Tone Medic. Ko se tam ustavi tudi Tifolt s tovariši, jim eden zakliče: »V gostilno ali pa domov.« In že je bilo dovolj, da so se zgrabili in se bunkali do mosta, ki drži v Podhosto — tam pa so zgrabili še vsak svoj nož in mahalo se je vseprek, dokler se ni Tifolt zgrudil. Dobil je nož med rebi v jetra in ni mu bilo pomoči. Ko so ga pripeljali na Toplice k zdravniku, je izkrevavel tekem četrt ure. Moral je v grob, mlad, poln načrtov, ko se je ravno pripravljaj, da stopi v življenje kot samostojen obrtnik — kovač.

Poljedelski kongres v Subotici. V nedeljo 27. t. m. se je vršil v Subotici kmetijski kongres, katerega so se udeležili zastopniki ministrstva za kmetijstvo ter veliko število kmetijskih gospodarjev in strokovnjakov. Razpravljali so o vseh stvareh, ki se tičejo kmetijstva ter sprejeli tozadavne resolucije.

Proslava 350 - letnice Karlovca. Hrvatsko mesto Karlovac je na svečan način proslavilo preteklo nedeljo 350 - letnico. Proslave so se udeležili: minister za trgovino g. Juraj Demetrović, zagrebški ban dr. Silović, zagrebški župan in druge odlične osebnosti.

Goljufije pri železniških dobavah. V Banjaluki so aretirali lesna dobavitelja Stevo Piletinga in Grgura Mitrovića ter uradnika zagrebške železniške direkcije inž. Goranina, ker so vršili velike goljufije pri dobavah železniških pragov in državo oškodovali za več stotisoč dinarjev.

Dr. Pavelić na Dunaju aretiran. Bivši poslanec hrvatske federalistične stranke dr. Pavelić iz Zagreba je bil te dni na Dunaju aretiran, ker mu je prihod v Avstrijo prepovedan. Na Dunaj je prispel iz Italije, kamor ga bo policija vrnila. Kakor znano je pobegnil dr. Pavelić začetkom leta iz naše države ter odpotoval nato v Bolgarijo, kjer je z makedonstvujočim snoval zaroto proti naši državi. Vsled tega je bil od državnega sodišča v Beogradu v odsotnosti obsojen na smrt.

Klanje razbojniških čet v Bolgariji. Razbojniška družba Deče Uzunova je nedavno izvršila novo krvavo dejanje, katerega žrtev so postali trije bolgarski sodniki. Razbojniki so v zasedi čakali in ustavili več avtomobilov in potnike oropali. Ko so v nekem avtu spoznali sodnike iz Sevlja, so jih najprej izropali, nato pa usmrtili. Prizanesli so samo sodniku Stojanovu, za katerega je eden izmed razbojnikov prosil. Vlada je razpisala 300.000 levov za izsleditev morilcev.

Atentat na italijanskega prestolonaslednika. Princ Umberto, italijanski prestolonaslednik, se je nahajal pretekli teden v Belgiji, kjer se je zaročil s belgijsko princeso Marijo Jožefo. Ko je v Bruslju polagal venec na grob neznanega junaka, je streljal nanj italijanski študent Fernando de Rosa. Strel je zgrešil in princ je ostal nepoškodovan. Atentatorja so aretirali. Po aretaciji je izjavil, da biva že dalj časa v Parizu in da je sklenil maščevati socialističnega poslanca Matteotija, katerega so fašisti svoj čas zavravno umorili. Atentator je star 20 let.

Neverjetno postopanje italijanskega oficirja. Komandant fašistične milice v Sežani je ukazal vsem občanom razobesiti zastave in okrasiti hiše v znak veselja na dan smrtne obsodbe nesrečnega istrskega Hrvata Vladimirja Gortana. Ta strašen čin je izzval celo pri Italijanih ogorčenje in naletel na obsodbo pri vseh treznih ljudeh.

Tvornica municije zletela v zrak. V bližini Bologne v Italiji je vsled eksplozije zletela v zrak cela tvornica municije. Pri tej katastrofi je bilo 7 delavcev ubitih, a 16 težko ranjenih. Vzrok eksplozije ni poznan.

Otroški punt. V nekem berlinskem kinu bi se imel predvajati poseben film za otroke. K napovedani mladinski predstavi je prišlo nad 200 otrok v starosti od 10 do 15 let. Ko

so pa na mesto napovedanega filma pričeli kazati neke skioptične slike s predavanjem, so se otroci spuntali in razbili šipe, stole in kar so dobili pod roke, predavatelja so pa pretepli. Ko jih je policija izgnala iz dvorane, so razbijali tudi na ulici in zahtevali povrnitev vstopnine. Šele posebna bojna četa policistov je drobiž s težavo razgnala in kolovalje pozaprila.

Podpore za dijake.

Stara navada je — če je ta navada vedno tudi dobra in pametna, je drugo vprašanje — da pošljejo zlasti kmečki stariši svojega najboljši nadarjenega sina v šole, da postane gospod, če ne »gospod« (t. j. duhovnik), pa vsaj gospod kakšne druge vrste, ki se mu ne bo treba mučiti s težkim kmetiskim delom, pa bo le jedel vsak dan meso in bel kruh, pa še domačim bo kaj pomagal. Seveda je odločitev starišev, da pošljejo fantka v šole, navadno precej težka, ker je šola draga stvar, denarja pa navadno ni nikjer preveč pri hiši. Koncem koncev pa le pade odločitev za šolanje, ker računajo stariši več ali manj tudi na podporo dobrih ljudi, ki je bo prav gotovo deležen tudi njihov sin, če bo priden in če bo v šoli dobro storil.

Računi starišev in fantov samih na kakšno podporo niso napačni. Mladi in talentirani fantje so vedno našli dobrotnike mladine, ki so jim pomagali prekopati se preko najhujših železnih težav. Koliko število dijaških ustanov nam priča, da so skoraj vsi premožni naši ljudje ob svoji smrti mislili tudi na študente. Žalibog je vojna uničila večino starih dijaških ustanov, novih pa je še prav malo.

Nekdanji podporniki dijakov so bili jako plemeniti ljudje, pri katerih desnica ni vedela, kaj dela levica. Oni niso vpraševali, čegav je fant, ampak so dajali podpore le lačnim želodcem. Hvaležnosti niso zahtevali in iskali nobene, ker so kot plemeniti ljudje imeli največje zadoščenje v zavesti, da so napasli lačnega, a pridnega fanta. To so bili kristjani.

Moderna, zlasti povojna doba, pa je tudi iz dobrotnosti napravila umazano kupčijo. Revni fantje, ki hodijo v šolo, so tudi dandanes lahko deležni raznih dobrot. Dobe skoraj vse, kar hočejo: tu jim podujajo denar, tam hrano, tam stanovanje, tam dobro besedo za dosego državne štipendije. To bi bilo vse prav lepo, če ne bi bilo zraven tistega sveto-pisemskega hriba, na katerem stoji Skušnjavec, ki govori lačnim študentovskim želodcem: »Pridite, fantje, in vzemite! Vse je tukaj, kar kdo rabi: Stanovanje zastonj, hrana zastonj, denar, obleka, celo kino. Pridite in vzemite, ne bo vam žal! Vse je vaše, kar hočete, samo nekaj malega zahtevam od vas: pred mene morate pasti na kolena in me moliti, in moji morate ostati. Nič nočem od vas kakor samo vaše duše!«

Tako govori Skušnjavec na hribu moderne študentovske dobrotljivosti, lačni fantje pa poslušajo. V njihovih dušah se vzbuja gnus, kajti oni so se v ljudski šoli učili, naj dobrotna desnica ne ve, kaj dela levica. Oni so se učili, da nalaga kristjanska dolžnost bogatemu človeku, naj lačne nasiti, a nikjer se niso učili, da morajo za skledo darovane leče prodajati svoje duše. Zato se jim sladke besede Skušnjavcev upirajo, ker so ogabne in grde do dna. Toda — kaj hoče fant? Želodec je hud gospod, ki prevrača svet! Želodec kruli in kruli, fant premišlja, nazadnje pa — zagrabi! Samo da je enkrat sit!

Skušnjavec pa se smeja na tihem, češ, že zopet ena žrtev. Na glas pa začne fantom govoriti nekaj o hvaležnosti, o moralni obveznosti do dobrotnikov in podobne sladke besede. Te besede o hvaležnosti so za revne študente najhujše duševno trinoštvo!

Zato pa je treba enkrat izreči odločno besedo: »Vi vsi, ki ste lačni, in ki morate

sprejeti kos kruha, kjer ga dobite, nikar ne verjemite Skušnjavecu, ki od vas zahteva v znak hvaležnosti vašo dušo! Vi niste dolžni nikomur nič, najmanj pa ste dolžni takšno hvaležnost Skušnjavecu, kakor jo on od vas zahteval.

Kakor ima vsak človek pravico do življenja, tako jo imate tudi vi. Zato vzemite kos kruha, kjer ga dobite, bodite tudi hvaležni zanj, ampak ne dajte nikomur svoje duše!

Če pa jo kdo zahteva na račun vaše lakote — obljubite mu jo, a svoje besede nikar ne držite! Z lakoto izsiljena beseda nikogar ne veže, najmanj pa lačnega človeka! Če bi vam pa Skušnjavec kdaj očital nehvaležnost, mu pljunite v obraz.

NARODNI GOSPODAR

Vnočevanje poljedelskih produktov.

Po deželi gre glas, kam s pridelkom? Letošnja razmeroma dobra letina je marsikotemu kmetovalcu prinesla tudi skrb: Kako spraviti blago v denar, vsaj za takšno ceno, da kmet krije stroške. Cene na trgu so take, da upravičeno s skrbjo gledamo, kaj bo. Kriza je huda in potrebuje hitre pomoči. Naš celokupen sistem gospodarstva bolega na pomanjkanju organizacije. Povsod, po vseh državah vidimo nekako mrzlično gibanje na polju organizacije kmetijstva, išče se oblike in načina, kako odpomoči poljedelski krizi, oziroma najti trg za produkte. Dosti je krivo takemu stanju pomanjkanje zavednosti in zmisla za skupno delo našega kmeta.

Imamo danes nebroj hranilnic in posojilnic, imamo vsakovrstne zadruge, kar nam gotovo dela čast, a pri tem nimamo nečesa, kar nas najbolj skrbi. Nimamo dovolj organizacije, ki bi skrbela, da se vnovči naš produkt, manjka nam prodajnih organizacij na združni podlagi. Danes je naš kmet po deželi izroččen mnogokrat na milost in nemilost raznih špekulantov. Ti seveda skrbijo za to, da dosežejo čim večji dobiček ter radi tega gledajo, da potisnejo ceno kolikor mogoče navzdol.

Kako se vrši danes vnovčevanje? En način je ta, da kmet pripelje svoje produkte v mesto in tu čaka, da pride kupec in ako tega ni, je prisiljen svoje blago prodajati od vrat do vrat in še to navadno za nizko ceno, ki velikokrat ne krije niti stroškov prevoza v mesto. S tem, da kmet pripelje sam svoje blago v mesto, izgubi mnogo na času in tudi na denarju. Po večini ne vedo za potek cen, ker žalibog nimamo še take službe, ki bi dnevno opozarjala kmeta na potek cen na ožjem domačem ter svetovnem trgu. Prekupci na veliko pa, ko vidijo, da je dovolj blaga ter da bo žetev za nje dobra, drže nizko ceno, ali pa celo se odpovedo nakupu in to z namenom, da prisilijo kmeta znižati ceno. Kmet, v strahu, da ne bo mogel prodati za boljšo ceno, popusti in mnogokrat ne zasluži pri tem nič ali v najboljšem slučaju krije stroške.

Drugi način je ta, da kmet stoji v odvisnosti od prekupeca z deželnimi proizvodi. Nekateri od teh pritiskajo na ceno na ta način, da begajo ljudi z nepravimi poročili o poteku trga ali da trosijo nepravne vesti pri kmetih o pridelku na svetovnem trgu in napovedujejo že v naprej nizke cene.

Kdo ima dobiček na ta način? Ali oni, ki ni sejal in ne oral, ali oni, ki od zore do mraka orje in seje ter napaja zemljo z lastnim znojem? Kmet le redkokdaj žanje tudi gmoten uspeh svojega dela, posebno še, ako so razmere prodaje take, kot sem jih opisal.

Treba je temu napraviti enkrat konec. Kmet naj ima svoje, da bo uspevalo bogastvo države. Ne pa, kakor danes, da bi propadali naši domovi in stebri družine.

Smrtni udarec takim razmeram zamorejo dati kmetje sami. Ves svet se organizira. Tovarnarji in trgovci se družijo v organizacijah. Zakaj bi se kmet ne organiziral v zadrugah?

Zadruga je najprikladnejša in po svoji naravi najboljša obrambna ustanova proti izkoriščanju. So uspele hranilnice in posojilnice ter rešile našega človeka od svoječasnih oderuhov, zakaj bi tudi dobro organizirana zadruga za vnovčenje poljedelskih produktov ne vršila svoje obrambne naloge. Denar, kateri se steka danes v roke nekaterim v in to na račun produktov kmeta, se bo stekal jutri v zadrugo in po njej nazaj kmetu.

Mi, moramo započeti delo tudi v tej panogi udejstvovanja. Prodajne zadruge niso lahka stvar. Nbroj je težkoč in ovir, a vse to se da premagati, ako kmet res želi korakati ramo ob rami v boj za obstanek. Naše težkoče so hude, hujše mogoče, kakor pri drugih narodih, kjer so imeli že več ali manj izkušenj v te panogi zadrugištva.

Začeti je potreba in to kmalu, kajti kmet ne more čakati, da mu izgine še zadnja nada na boljše bodočnost.

Predvsem naj kmet zaupa in veruje v moč zadrugne organizacije, ki je tako močna, da je preobrazila narode in jih naredila mogočne in spoštovane.

Danci se imajo zahvaliti za vse, kar imajo, le zadrugnim organizacijam in to ne samo denarnim, ampak predvsem vnovčevalnim in nakupnim.

Pred 60 leti je bil danski narod še velik siromak, a danes je velik po duši in bogastvu. Vse to po zaslugi zadrugne organizacije. Če so uspeli oni, zakaj bi mi ne? Organizirajmo prodajo in nakup in mnogo bomo pripomogli do boljše bodočnosti kmeta, odpravili bomo beg z dežele in še mnogo drugega.

Jasno je, da bo trud velik in težak, toda dosežemo lahko vse, ako bomo vztrajali do konca. Vedeti moramo, da je bodočnost kmeta v organizaciji ravnolotno kot na njivi. Njiva brez pravega dela ne rodi, a njen produkt more dati koristi samo takrat, ako je tudi pametno in pošteno uporabljen in spravljen v denar. To zamore samo skupnost, katera tiči ravno v zadrugi.

Kmetje, zadruga je vaša, dajte ji vse, da boste lahko terjali od nje vse.

Gomišček.

žepni »Kmetijski koledar« za leto 1930.

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani je tudi letos izdala svoj priljubljeni žepni koledar. Mirne duše lahko trdim, da slovenski kmet nima danes nobenega drugega tako popolnega, pripravnega in potrebnega kmetijskega gospodarskega življenja ustrežajočega žepnega koledarja, kakor je ta. Uredništvo koledarja se je vidno potrudilo, da ugodni vsem izraženim željam naših kmetovalcev. Zato je tudi koledar znatno narasel (obsega 270 strani!). Njegova zunanost — vezan v polno platno — je zelo lična in, kar je za delovnega človeka važno, tudi zelo trpežna. Ni čudno, da je bila Kmetijska tiskovna zadruga primorana zvišati ceno koledarju za 2 dinarja, da krije stroške tiskarne in knjigovoznice, ne da bi imela pri tem kak še tako majhen dobiček. Nasprotno sem uverjen, kolikor poznam stroške pri izdaji sličnih knjig, da bo Kmetijska tiskovna zadruga zaključila obračun žepnega koledarja z izgubo, ker je v svojem idealnem stremeljenju, nuditi našemu kmetu čim največ in čim najboljše, pri tem pa kar najcenejše, določila koledarju ceno, ki je nižja od stroškov koledarja. Baš zato moramo biti Kmetijski tiskovni zadrugi iskreno hvaležni, da prinaša tako velike žrtve z izdajanjem prepotrebnega koledarja. Naj navedem samo vsebino koledarja:

Osebni zapiski. — Koledar za leto 1930. (Vsak dan ima prostor za beležko.) — Prva pomoč v hlevu. Spisal žzdr. dr. Janko Rajar. O jamstvu pri živinski kupčiji. Spisal žzdr. dr. Janko Rajar. — Naznanilna dolžnost pri živalskih kugah. — Kako se spozna starost goved. — Koliko časa traja pojatev pri domačih živalih. — Koledar brejosti. — Kellnerjeva preglednica krmljenja. — Razmerje med živo težo in težo zaklane živine. — Živa teža in mlečnost nekaterih govejih pasem. — Doba valjenja. — Doba sesanja. — Povprečna rejna sposobnost. — Kletarstvo. Spisal Fr. Gombač. — Splošna pravila za pokušanje in oceno vina. Spisal Andrej Žmave. — Priprava sadnega vina. — Množina sladkorja in kisline v grozdnem in sadnem soku. — Razdalja sadnega drevja pri saditvi. — Kaljivost semena zelenjadi. — Teža korenja, gomoljev, sočivja in sadja. — Raba umetnih gnojil na 1 oral. — Kako se preračunavajo obresti. — Kako uporabljamo obrestne tabele. — Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad. — Metri, pretvorjeni v sežnje. — Sežnji, pretvorjeni v metre. — Kvadratni metri, pretvorjeni v kvadratne sežnje. — Kvadratni sežnji, pretvorjeni v kvadratne metre. — Metri pretvorjeni v čevlje. — Čevlji, pretvorjeni v metre. — Kubični metri, pretvorjeni v kubične čevlje. — Kubični čevlji, pretvorjeni v kubične metre. — Palci, pretvorjeni v centimetre. — Centimetri, pretvorjeni v palce. — Hektarji, pretvorjeni v orale (joh). — Orali (johi), pretvorjeni v hektarje. — Razmerje mer. — Poštne pristojbine. — Brzjavne pristojbine. — Lestvica za pristojbino kolkov.

Sejmi na Kranjskem, Štajerskem, Prekmurju, Koroškem Hrvaškem, Medjimurju — Navedilo o rabi knjigovodskih beležk Kmetijskega koledarja. — Prostor za knjigovodske beležke. — Prostor za delavski zapisnik. — Prostor za druge beležke.

Mislím, da je za vsakogar, ki prečíta samo navedene naslove člankov, tabel in rubrik, popolnoma odveč, Kmetijski koledar še posebej priporočati. Lansko leto je bil koledar do zadnjega komada razprodan že s 15. novembrom. Zato opozarjam vse, ki hočejo imeti vsestransko ustrežajoč žepni koledar in svetovalca v vseh kmetovalčevih opravilih, naj si ga takoj naročijo, ker bodo sicer morali dobiti odgovor, da je razprodan. Cena Din 12.—, po pošti 1 Din več, je za tak koledar naravnost malenkostna.

S. T.

Trajna ondulacija v hiši!

«Rapid» kodrilni aparat kodra lase v 10. minutah. Napravi kodre tako brezhibne in enakomerne, da jih ni mogoče ločiti od naravnih. Z «Rapid» kodrilnim aparatom je popolnoma nemogoče lase zažgati, ker ne pridejo v dotika z žarečo iglo. — Učinek bo presenetil vsako damo. **Aparat je uporabljen za dolge in kratke lase** Cena: Dva komada staneta Din 25.—, štiri komadi Din 40.—. — Pošiljam samo po povjetju. Artur Kohn, Ljubljana, Cerkvena ul. 21.

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ **Din 53.000 na podporah.** Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga — **SUKNENEGA BLAGA** za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno svobodo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG DIN 25.000.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU Slomškov trg 5, prill., poleg Stolne cerkve.

ILOVAC

Tvornica glinastih strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler

Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke.

Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov kakor tudi ploščice za tlake. Posebno se priporočajo falcovani in dvakrat falcovani strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Kvaliteta zidne in strešne opeke je strokovnjaško priznana, kot najboljša v državi.

Dobavlja se franco na vsako postajo.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: **EKONOM** Ljubljana Kolodvorska 7

Nabirajte naročnike za Kmetijsko Matico!

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremljenih
Istotam švicarski
pletilni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloge:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

Izšla je
Blasnikova
Velika Pratika
za navadno leto 1930
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
starejši slovenski koledar, ki je
bil že od naših pradedov naj-
bolj upoštevan in je še danes
najbolj obratjan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar člo-
vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko-
ledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi,
vremenskim in dnevnimi znamenji; —
solčne in lunine mrke; — lunine spre-
membe; — koledar za pravoslavne in
protestante; — poštne določbe za Ju-
goslavijo; — lestvice za kolke na me-
nice, pobotnice, kupne pogodbe in ra-
čune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse sejne na
Kranjskem, Koroškem, Štajerskem,
Prekmurju, Medžimurju in v Julijski
Benečiji; — pregled o koncu brejosti
živine; — tabelo hektarov v orah; —
popis vseh važnih domačih in tujih
dogodkov v preteklem letu; — tabele
za računanje obresti; — življenjepise
važnih in odločilnih oseb s slikami;
— oznanila predmetov, ki jih rabi
kmetovalec in žena v hiši.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči
tudi pisмено pri založniku

tiskarni J. Blasnika nasl.
d. d. v Ljubljani.

»JAVA« pšenična kava
je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahte-
vajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo
tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če
se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za
75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino
plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java«
pšenične kave je kot darilo prideljana lepa
skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znam-
kah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave
poštnino prosto. Sprejmemo za vsak večji
kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d.,
Beograd, Lomina ul. 11/ž.

**Gotove obleke in
površne suknje!**

Da ustrežem mojim odjemalcem in jih obvarujem nepotrebnih
potov in stroškov, sem upeljal nov način prodaje oblačilnega
blaga. Vsak, kateri nima svojega krojača, ali ni z njim zado-
voljen, lahko pri meni izbere blago - in dobi v 6 dneh sgo-
tovljeno obleko po najnovejši modi, ali pa po svojem okusu.
Cena gotovi obleki bo cenejša, kot povsod drugod, za to jamčim.
Jamčim pa tudi za dobro izdelavo in dobro podlogo!

- - Upeljal sem tudi vse vrste usnja - po znižani ceni. - -
Pridite in prepričajte se pri

Ivan A. Grosek, trgovca z mešanim blagom, Trzinje.

Želod

divji kostanj, bukov
žir, seme akacije, ja-
vorja, jelove storže
plača najbolje

FRUCTUS, Ljubljana,
Krekov trg 10/I.

Mizarskega vajenca

sprejemem takoj z vso
oskrbo. — Šterk Jurij,
mizar, Predgrad 12,
p. Staritrq ob Kolpi.

EKONOM

osrednja gosp. zadruga
v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7

i ma stalno v zalogi

Umetna gnojila:

Kalijevo sol, super-
fosfat, nitrofoskal
(mešano gnojilo),

čilski soliter,
apneni dušik in dr.

Seno in ošenično
slamo

dobavlja po najnižji
ceni franko vsaka
postaja

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani naznanja tužno vest,
da je član njenega glavnega odbora, gospod

Alfonz Mencinger

posestnik, rez. kap. II. kl., odlikovan z redom sv. Save V. raz.

dne 23. oktobra t. l. po mukapolnem trpljenju preminul.

Pogreb blagopokojnika je bil v petek 25. oktobra 1929 iz splošne
bolnice na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1929.

POZOR! Kupujem **POZOR!**
vse vrste
DEŽELNIH PRIDELKOV
po najvišjih dnevnih cenah. — Imam
vedno v zalogi kalijevo sol, super-
fosfat (rudninc), trstje za strope (stu-
kadur) in priznana naj-
boljši trboveljski cement

Osvald Pengov, Ljubljana
Karlovska cesta 19, poleg dol. mostu

Dražestne kodre

neomejeno trpežne, pri
vlažnem zraku ali pote-
nju dosežejo dame in go-
spodje brez škarij za ko-
dranje z uporabo **MELA-
LOCKENKRAUSLER**. Tudi
najlepša bubi-glavica bo-
de s Hela lepša, ker je
vsaka ondulacija nepotrebna. Velik prihranek na
času in denarju. Pospešuje rast las. Vaše ogledalo
Vas bo očaralo. Takoj pri uporabi polno onduliranih
kodrov, krasne frizure. Veliko zahvalnih pisem. Po-
sebno gledališke igralko so polne hvale. — Cena
12 Din; 3 steklenice 28 Din. — Dr. Mik. Kemény,
Košice, poštni predaj 12, 21-4, CSR.

Laneno olje, firnež, emajlne, in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIC-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana-Medvode. Lastnik Franjo Medič.
Podružnica Maribor - Novi Sad.

»Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani,
naznanja tužno vest, da je član njenega glavnega odbora, gospod

Alfonz Mencinger

posestnik, rez. kap. II. kl., odlikovan z redom sv. Save V. raz.

dne 23. oktobra t. l. po mukapolnem trpljenju preminul.

Pogreb blagopokojnika je bil v petek 25. oktobra 1929 iz splošne
bolnice na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1929.